

Toårig programplan

for programmet *Religion i pluralistiske samfunn (PluRel)*

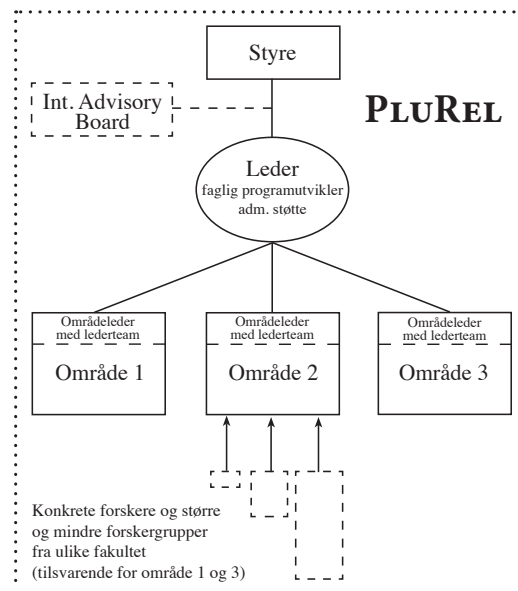
Vedtatt av programmets styre 25. mars 2009

Beskrivelse

PluRel er et tverrfakultært program for utforskning av religion, sekularitet og samfunn og samspillet mellom disse. I dagens pluralistiske samfunn innebærer dette samspillet re-forhandling av en rekke relasjoner, praksiser og verdier. PluRel's to overordnede forskningstema er (a) å forstå og fortolke religionens skiftende former og uttrykk, både historisk og aktuelt, og (b) å drøfte hvordan pluralistiske samfunn kan og skal forholde seg rettslig, etisk og politisk til religioner, særlig i lys av deres omskiftning. Programmet omfatter vel 80 forskere som har registrert sine forskningsprosjekter og -interesser i PluRel. I tillegg er ca. 40 andre forskere involvert i PluRel på ulike måter. Forskerne kommer fra seks ulike fakulteter og ett museum (TF, HF, SV, UV, MED, JUS, KHM). I tillegg til disse omfatter PluRel enkelte forskere utenfor UiO, og dette antallet vil vokse gjennom programmets syklus.

Det teologiske fakultet er vertsfakultet for *Religion i pluralistiske samfunn*. Programmet ledes av et tverrfakultært sammensatt styre med åtte medlemmer. Løpende styring ligger hos faglig leder, med støtte fra lederne av tre temaområder. PluRel vil i løpet av 2009 ha oppnevnt et *International Advisory Board*. (For beskrivelse av disse organenes funksjoner, se Appendix.)

Sammen med de andre tverrfakultære satsingsområdene ved UiO er perioden 2009-10 en prøveperiode. Der som prosjektet forlenges, ser man for seg virke i ytterligere fem år.

Mål

PluRel vil bidra til å utvikle ny kunnskap om religion, sekularitet, samfunn, og samspillet mellom disse. Programmet skal også bidra til økt kvalitet i tverrfakultær UiO-forskning i dette feltet, og til å utvikle møteplasser og bidra til økt kommunikasjon mellom forskning og samfunn. Dessuten skal PluRel øke tilfanget av ressurser som finansierer PluRel-relevant forskning. I sin første toårsperiode skal PluRel arbeide mot disse målene ved å:

- gjennom konferanser, seminarer, lesegrupper osv. bidra til faglig belysning av begreper, problemstillinger, perspektiver og metoder som er sentrale for PluRel's tematikk. Gjennom dette arbeidet skal PluRel bidra til videre kvalitetsutvikling av bredde og dybde i UiO-forskning med relevans for programmets område.

- initiere en forskerskole for ph.d.-kandidater ved UiO som arbeider i PluRel-feltet. PluRel vil være en vesentlig og attraktiv faglig kontekst for disse stipendiatene generelt og spesielt for de stipendiatene som fakultetene lyser ut i direkte tilknytning til PluRel (jf. budsjett).
- etablere og utvikle PluRel som en faglig kontekst som kan brukes til å utvikle kvalitet i forskningsprosjektene til programmets post doc.-forskere og som kan dyktiggjøre lovende masterkandidater ved UiO til å utforme gode ph.d.-søknader.
- bidra til å utvikle minst én søknad om ekstern forskningsfinansiering av et større prosjekt med relevans for PluRel-sentrale tematikk, og dertil bidra til økt faglig tyngde og kontekst i enkelt-søknader som sendes inn av deltakere i PluRel og til å øke kompetansen til å søke slik støtte blant PluRel-medlemmer.
- bidra med faglig soliditet og økonomisk støtte til publisering av vitenskapelig litteratur med relevans for PluRel-feltet, særlig til publisering av kunnskap som er skapt i PluRel-relaterte prosjekter.
- etablere PluRel-FORUM som møteplass mellom PluRel-forskning og aktuell samfunnsdebatt og -problematikk.

Faglig aktivitet

Forskningsprogrammet PluRel vil etablere sin aktivitet i ulike fora og medier. Denne delen av planen gir eksempler på slike fora og medier, så langt de nå kan beskrives. Et viktig nivå i PluRel-aktivitet – faglig samvirke mellom individuelle forskere og småskala-aktivitet i lokale forskergrupper – kan imidlertid ikke planstyres. Den oppstår som følge av at det bygges faglige nettverk og interessefellesskap gjennom PluRel-arbeid. Programmet vil initiere og stimulere også dette nivået av aktivitet, men planen tematiserer altså ikke dette.

A) Internt rettede faglige felles- og gruppeaktiviteter

En gruppe av aktiviteter er primært rettet mot forskersamfunnet og skal befordre utvikling av ny kunnskap, faglig utveksling og samhandling mellom PluRel-medlemmer og mellom dem som gruppe og UiO-eksterne forskere. PluRel vil bl.a.

- Kartlegge ulike fagmiljøers behov og så i løpet av 2009 initiere *Forskerskolen PluRel*. Denne vil fungere som et supplement til de fakultære ph.d.-programmene og som et bindeledd mellom disse og PluRel-forskningen. Forskerskolen skal bidra til å styrke både bredde og dybde i den forskningskonteksten og veiledningskvaliteten som UiO tilbyr hver av disse ph.d.-kandidatene. På sikt vil PluRel forsøke å utvikle dette til en nasjonal forskerskole.
- Arbeide for at gode master- og profesjons-kandidater ved UiO utvikler ph.d.-prosjekter med relevans for PluRel-området, og også bidra til å gi disse søkerne faglig og strategisk veiledning i søkeprosessen samt også kvalifisert faglig kontekst for sine søknader om ph.d.-stipend. Tilsvarende vil PluRel arbeide for å identifisere gode masterprosjekter med relevans for PluRel-feltet, inspirere studenter og veiledere til å ta opp slike prosjekter, og tilby PluRel som faglig kontekst for studenter som skriver masteravhandlinger i dette feltet.
- Arrangere to plenumskonferanser om sentrale forskningstema for PluRel. Første konferanse går av stabelen 16.–18. sept. 2009 og handler om det analytiske perspektivet “kollektivt minne”. Internasjonale foredragsholdere blir bl.a. Aleida Assmann, Jan Assmann og James Wertsch. Denne konferansen er initiert og planlagt av PluRel, som nå har invitert også de øvrige tverrfakultære satsingsområdene (KULTENK, KiS, LEVE) til å delta. Konferansen vil derfor trolig bli arrangert som et større samarbeidsprosjekt. Den andre PluRel-konferansen faller i andre eller tredje kvartal i 2010. Tema for denne blir bestemt innen sommeren 2009.
- Arrangere en rekke konferanser og seminarer med faglig relevans for PluRel-forskningen. Mange av disse vil gå i regi av ett temaområde og være tilsvarende innrettet. Alle arrangementer er åpne for alle PluRel-forskere. Programmet for første halvår 2009 gir en indikasjon om aktivitetsnivået: Felles oppstartskonferanse (23. februar); Seminarrekke i regi av Temaområde 1 (24. mars og 14.

mai); Seminar om islamismeforskning i regi av Temaområde 3 (23. april); Seminar om kollektivt minne i regi av Temaområde 2 (4. juni). Tilsvarende fellesprogram vil bli utmeislet for de øvrige semestrene.

- Lyse ut såkornmidler som skal finansiere forskningsaktivitet, nettverksbygging og småskala-aktivitet som bidrar til å utvikle forskningsmiljøet ved UiO og initiere prosjekter med potensial til å levere søknader om ekstern forskningsfinansiering. Første utlysning hadde søknadsfrist 15. mars 2009, og med en total ramme på 200.000 kroner (finansiert av den sentrale UiO-bevilgningen til området). Tildeling ble gjort 25. mars, og det er gitt støtte for eksempel til åpne fagseminarer, lukkede *workshops* med sikte på å utvikle prosjekter, støtte til innsamling av forskningsdata, offentlige seminarer med faglig innhold og politisk relevans, osv. Alle innvilgede tiltak gjennomføres i løpet av 2009. Det blir ytterligere to utlysninger i den første toårs-perioden.
- Utvikle informasjon og avholde møter om muligheter for ekstern finansiering, om søknadsprosessene frem mot disse og om hvordan man best nyttegjør seg en kontekst innen PluRel i slike sammenhenger. De aktuelle program for 2009 synes å være / ha vært KULVER (11 februar); HERA (7. april); NFR diverse frie program (antatt primo juni). PluRel vil også undersøke mulighetene innen ERC og FP6 / FP7.
- I europeisk og nordisk kontekst bygges det for tiden opp en rekke større satsninger i feltet religion – verdssystemer – samfunnsutvikling. PluRel vil søke å identifisere disse, kartlegge deres respektive faglige og strategiske betydning, utveksle informasjon og eventuelt vurdere faglige samarbeidstiltak. Et av disse er det store forskningsprosjektet *The Impact of Religion: Challenges for Society, Law and Democracy*, Uppsala.

B) Eksternt rettede aktiviteter

En gruppe aktiviteter innen forskningsprogrammet er designet for å etablere og utvikle møteplasser mellom academia, offentligheten og den norske hverdagen. Disse er designet slik at utvekslingen skal kunne gå begge veier:

- Den offentlig rettede delen av *PluRel web*: PluRel fikk ny mal for sine web-sider i februar 2009. Denne malen fylles nå med kategorier og innhold etter hvert som aktivitet og dermed bruksbehov og muligheter avtegner seg klarere. En side av nettsidene funksjon er å være PluRel's ansikt mot offentligheten. (Sidene har også andre funksjoner, jf. nedenfor). Denne funksjonen utvikles videre i samarbeid med UiOs sentrale web-redaksjon.
- *Publisering av faglitteratur*: Forskningsprogrammet skal bidra til at god forskning med relevans for PluRel publiseres. Planer om publisering blir et kriterium i programmets vurdering av søknader om utlyste såkornmidler. PluRel kan gi støtte til publisering og vil gi veiledning om hvordan man best søker ekstern finansiell støtte til publisering.
- *PluRel-forum*: Dette skal være et stående forum med dobbelt sikte. På den ene siden skal forumet formidle forskningsbasert innsikt og analyse som er relevant for samtidsaktuelle problemstillinger. På den andre side skal PluRelFORUM åpne et rom hvor det er mulig å drøfte, med samfunnsaktører og -analytikere, hvorvidt og evt. hvordan aktuelle samfunnstrekk og -fenomener reiser behov for ny kunnskap og dermed forskning. En del tema er tentativt formulert nedenfor. Samtidig er det vårt mål å kunne ta opp dagsaktuelle spørsmål når disse ligger i PluRel-feltet, slik det skjedde i mars-møtene:
 - Den 12. mars 2009: *Hijab*: Et faglig perspektiv – mulig? Åpent møte, UiO
 - Den 17. mars 2009: Særkrav vs. likebehandling? Åpent møte om “snikislamisering” og religionsfrihet, Litteraturhuset i Oslo
 - Mai 2009: Religionspolitisk verksted for det norske samfunnet: møteplass mellom PluRel-forskere og sentrale norske politikere
 - Mai-juni 2009: Snåsa versus Rikshospitalet. Seminar om helse og religion i et pluralistisk Norge
 - September 2009: Gaza i Oslo? En konferanse ulike konfigureringer av forholdet mellom religion og politikk i det pluralistiske Norge – og om forskningsbehov disse spenningene utløser
 - November 2009: Organisert og uorganisert religion i Norge: folket og folkekirken

C) Infrastrukturelle tiltak

En gruppe tiltak og aktiviteter skal promotere samhandling og kommunikasjon innad i forskerfellesskapet PluRel. Dette er en vital oppgave for en gruppe som er spredt på ulike institusjoner og lokaliteter og som i utgangspunktet ikke deler fagtradisjoner, problemstillinger eller analytiske paradigmer.

- Elektroniske informasjonskanaler: En viktig funksjonalitet ved PluRel's nettsider er intern kommunikasjon og nettverksbygging. Det dreier seg her om tre bevegelser: å involvere programmets mange medlemmer gjennom å gjøre programmets mål og aktivitet kjent for medlemmene; å øke muligheten for faglig samhandling ved å gjøre medlemmene bedre kjent med hverandres forskningsprosjekter og forskningsinteresser; å bidra til orientering i en stor, uoversiktlig informasjonsstrøm ved å presentere PluRel-eksterne aktiviteter med særlig relevans for UiO-forskere. En korresponderende kanal er e-postlistene; en fellesliste og områdeviser lister, og også en blogg. Både web, e-postlister og blogg er etablert pr. mars 2009, men må fortsatt utvikles videre. Etter behov etableres også mer spesifikke elektroniske "rom", etc.
- PluRel har sammen med det tverrfakultære området Kunnskap i skolen (KiS) tatt initiativ til å etablere et kontaktforum for lederne av UiOs tverrfakultære satsingsområder. Dette forumet må utvikles og finne sin form og funksjonalitet. PluRel vil også søke å starte samtaler med andre fakulteter om administrative samhandlingsformer for tverrfakultære program.
- Arbeidet med å oppnevne PluRel's *International Advisory Board* ble startet av programmets styre i styremøtene i februar og mars 2009. Den internasjonale referansegruppen møtes første gang rundt årsskiftet 2009/10, og vil ha to møter i denne toårs-perioden.
- Det er startet et samarbeid med Universitetsbiblioteket i Oslo for å utvikle en nettside som på enklest mulig måte viser forskere til tverrfaglig relevante bibliografiske ressurser. Bak nettsiden skal ligge et tilsvarende nettverk av UBs fagreferenter i Oslo. Prosjektet, som foreløpig bærer navnet PluBibl, har på sikt potensial for å vokse og bli relevant også for de andre tverrfakultære områdene og for tverrfaglig forskning generelt.

Økonomi

Aktiviteten i forskningsprogrammet er finansiert dels gjennom UiOs sentrale bevilgning til tverrfakultære forskningsområder, og dels gjennom midler fra deltakende fakulteter (TF, HF, UV) – i tillegg til det betydelige bidraget som ligger i deltakende forskeres forskningstid. Det blir viktig for PluRel å sikre fortsatt og økt støtte både fra UiO sentralt og fra de deltakende fakultetene. Et prioritert mål er å øke antallet stipendiater som fakultetene knytter til PluRel.

Samtidig ligger potensialet for vesentlig vekst i programmets økonomi i ekstern finansiering av forskningsaktivitet. I denne toårsperioden vil PluRel forfølge denne muligheten langs ulike spor. Hovedsporet dreier seg om at programmet sentralt utvikler og sender søknader om ekstern finansiering til NFR og andre eksterne organ, og tilsvarende at programmet bidrar med profilering og faglig bredde / tyngde til søknader som sendes av PluRel's medlemmer.

Et annet spor vil være å søke sponsorinntekter og inntekter gjennom samarbeid med ulike samsunnsaktører. Utviklingen av denne siden av PluRel må skje i feltet mellom styret, vertsfakultetet og PluRel-ledelsen. Et mulig tredje spor er oppdragsforskning og kursvirksomhet. Det er foreløpig usikkert om PluRel vil kunne ha kapasitet til å forfølge dette sporet i den første toårs-perioden.

Appendix A:

Vedtekter for styret i forskningsprogrammet Religion i pluralistiske samfunn

Styret er forskningsprogrammets øverste organ. Det er ansvarlig for den faglige virksomheten i forskningsprogrammet og for strategiske sider ved virksomheten.

Styret er sammensatt slik at deltakende fakulteter er representert. De enkelte representantene møter likevel ikke på vegne av sine institusjoner, men som forskere og ressurspersoner fra sine respektive faglige tradisjoner. Styrets representanter med vararepresentanter oppnevnes av vertsfakultetet etter råd fra deltakende institusjoner. Fordeling av plasser er slik: Det teologiske fakultet: 2; Det humanistiske fakultet 2; Det juridiske fakultet 1; Det medisinske fakultet 1; Det samfunnsvitenskapelige fakultet 1; Det utdanningsvitenskapelige fakultet 1. Oppnevning til styret gjelder for to år.

Styret behandler saker av prinsipiell betydning samt saker av stor faglig betydning. Styret ser til at den faglige aktiviteten i programmet holder høy standard og ønsket profil og skal spesielt ha ansvar for:

- programmets overordnede valg og virksomhet, herunder programplan
- årsplan og budsjett
- retningslinjer for ressursbruk

Sammen med vertsfakultetet har styret ansvar for

- faglig-strategiske vurderinger og tiltak
- å utvikle forskningsbaserte samfunnsrelasjoner som grunnlag for en strategi for ekstern finansiering av programmet

Disse bestemmelsene ble foreslått av styret i PluRel 13. februar 2009 og vedtatt av Det teologiske fakultet som vertsfakultetet samme måned. Det forutsettes at styret og fakultetet evaluerer vedtekten i løpet av programmets første toårs-periode.

Appendix B:

Instruks for Faglig leder i forskningsprogrammet Religion i pluralistiske samfunn

Vedtatt av PluRels styre 25. mars 2009

Faglig leder oppnevnes av vertsfakultetet i samråd med styret. Den som oppnevnes er ansvarlig for forskningsprogrammets daglige drift og rapporterer til styret. Faglig leder står dessuten i løpende kontakt med lederne for programmets temaområder.

Faglig leder har ansvar for å følge opp forskningsprogrammets planer, målsetninger og budsjett, herunder å inspirere til og legge til rette for faglig samhandling gjennom tverrfakultær aktivitet innen forskningsprogrammet og mot tilgrensende forskningsområder.

Faglig leder har særlig ansvar for forskningsprogrammets eksponering i og samhandling med offentligheten og for at programmets totale aktivitet belyser PluRels sentrale forskningstematikk.

Stillingen som faglig leder er omfangsberegnet til 50 prosent.

Appendix C:

Vedtekter for temaområdene i forskningsprogrammet Religion i pluralistiske samfunn

Vedtatt av PluRels styre 13. februar 2009

Forskningsprogrammet Religion i pluralistiske samfunn har tre temaområder:

- 1) Pluralistiske samfunn og religionsmøter
- 2) Religiøsitet og kollektiv erindring
- 3) Normativitet og sekularitet

Antallet temaområder og deres orientering og profil er gjenstand for drøfting, og potensielt for endring, i lys av PluRels løpende faglige utvikling. Eventuelle endringer drøftes med faglig ledelse og vedtas av PluRels styre.

Disse områdene er å forstå som tematiske områder, ikke som grupper av forskere. Mange av PluRels forskere vil i praksis forholde seg til mer enn ett temaområde. Hvert temaområde ledes av en områdeleder, med støtte av et lederteam som skal representere ulike forskergrupper og -interesser i temaområdet.

Temaområdene skal, likesom PluRel som helhet, være tverrfakultære. Målet med temaområdenes arbeid er å utvikle Universitetet i Oslo som kontekst for forskning på religion, spiritualitet og sekularitet. Temaområdenes viktigste oppgave er å initiere og befordre tverrfaglige samtaler innenfor områdets tematiske nedslagsfelt, og å gjøre det på en slik måte at samtalen virker fremmende for pågående og ny forskning. Lederne for temaområdene har et medansvar for å profilere PluRel faglig internt på UiO, og de deltar i faglige prioriteringsprosesser.

Temaområdene vil organisere sitt arbeid på ulike måter, som:

- konferanser og workshops for alle ved UiO som er interessert
- smalere samtalegrupper, lesegrupper, osv.
- nettbaserte diskusjonsgrupper, blogg, mv.
- utvikling av nye forskningsprosjekter

Appendix D:

Vedtekter for International Advisory Board i forskningsprogrammet Religion i pluralistiske samfunn (PluRel)

Mandate for the International Advisory Board of the Research Program Religion in Pluralistic Societies (PluRel)

In its decision on establishing seven cross-facultary research areas, made on 25 November 2008, the board of Oslo University declared that each area should have an advisory board. The research program *Religion in Pluralistic Societies* has decided that this advisory board serves as a reference group, consisting of internationally merited scholars. The board will have a joint academic competence that covers vital aspects of the PluRel field.

The International Advisory Board will comment upon and evaluate the academic activity of the research program, make suggestions of relevant academic activities to be developed for the program, contribute in connecting PluRel researchers to internationally relevant researcher networks, contribute in developing international research program relevant for PluRel and in developing application for external funding for such programs.

These regulations were passed by the Board of the research program Religion in Pluralistic Societies on 25 March 2009. The International Board will be invited to comment upon the mandate, and the PluRel Board will review these regulations within the first two-year period of the program.

Appendix E:
Budsjett for årene 2009, 2010

Vedtatt av PluRels styre 13. februar 2009

Konto	Beskrivelse	Budsjett 2009	Budsjett 2010
	BEVILGNING FRA UIO		
120143	Programdrift	130	130
120144	International Advisory Board		100
120145	Faglige fellesaktiviteter	220	190
	Temagrupperesamlinger	50	50
	Samfunnsrelaterte aktiviteter	40	40
	Felles konferanse	130	100
120146	Tiltak temagruppene	60	120
120147	Støtte faglig aktivitet	290	310
400000	Forskerskole	50	50
700000	Formidling, informasjon WEB	100	100
890000	Frikjøp faglige stillinger	475	475
	Frikjøp faglig ledelse	400	400
	Frikjøp en områdeleder	75	75
990000	Administrative tjenester	100	100
	SUM SENTRAL BEVILGNING	1425	1575
	Overført til 2010	75	
	FAKULTETSFINANSIERING		
120150	Bidrag faglig aktivitet		
890000	Frikjøp fakultetsfinansiert	150	
	Områdeleder TF	75	75
	Områdeleder HF	75	75
410000	Stipendiatstillinger	1340	2010
	Stipendiatstillinger TF	335	670
	Stipendiatstillinger HF	335	670
	Stipendiatstillinger UV	670	670
990000	Administrasjon fakultetsfinansiert		
	Administrative ressurser TF	200	200
	Administrative ressurser andre		
	SUM FAKULTETSFINANSIERING	1690	2210
120000	Eksternfinansierte prosjekter		
	X		
	Y		
	Z		
	SUM EKSTERN FINANSIERING		

Tallene er i 1000 kr.